

Staatloze kinderen in Nederland nog steeds in de wacht

Institute on Statelessness and Inclusion vraagt aandacht voor hun situatie

21 februari 2019 - Het is meer dan vijf jaar geleden dat de regering beloofde met oplossingen te komen voor de bureaucratische obstakels die het recht tot nationaliteit van toen al honderden staatloze kinderen in Nederland belemmerden. Ondanks nationale en internationale kritiek zijn de Nederlandse wetgeving en het beleid nog niet aangepast. Daardoor verkeren deze kinderen nog steeds in limbo en missen ze de bescherming, de rechten en het gevoel van een thuis die een nationaliteit met zich meebrengt. Woensdag 20 februari vraagt het Institute on Statelessness and Inclusion (het Institute) aandacht voor de situatie van deze kinderen met een speciaal college voor kinderen over het onderwerp en de publicatie van een kinderboekje dat wordt aangeboden aan de voorzitter van het Kinderrechtencollectief, de Tweede Kamer, ministers en burgemeesters.

Vorige week riepen UNICEF en de VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR Europese regeringen met klem op om een einde te maken kinderstaatloosheid in Europa. Naar schatting zijn er meer dan een half miljoen staatloze mensen in Europa. Het aantal staatloze kinderen is de afgelopen jaren ook toegenomen. In Europa kennen we een systeem waarbij nationaliteit van ouder op kind wordt doorgegeven. Maar, door de komst van meer staatloze vluchtelingen naar Europa en vluchtelingen uit landen met discriminerend nationaliteitsrecht worden er hier meer kinderen geboren die geen nationaliteit van hun ouders kunnen meekrijgen. Denk aan een kind van Palestijnse vluchtelingenouders of waarvan de moeder afkomstig is uit een land waar nationaliteit alleen via de vader wordt overgedragen. Hij of zij wordt staatloos geboren.

Kinderen zonder nationaliteit worden belemmerd in de toegang tot kinderrechten en voorzieningen zoals onderwijs en gezondheidszorg en kunnen hun leven lang discriminatie en uitsluiting ervaren. Ook maakt het hen kwetsbaar voor geweld, misbruik en mensenhandel. Omdat het bezitten van nationaliteit zo belangrijk is in onze moderne wereld, garanderen verschillende internationale verdragen ook het recht van ieder kind op een nationaliteit. Deze verdragen brengen de plicht met zich mee om staatloosheid te helpen voorkomen onder kinderen die een sterk band hebben met het land – bijvoorbeeld omdat ze hier zijn geboren of al lang verblijven.

Nederland heeft zich ook verbonden aan deze internationale verdragen en kent een regeling dat staatloze kinderen die hier worden geboren het recht geeft op de Nederlandse nationaliteit. Maar al in 2011 kwam door onderzoek van de VN Vluchtelingenorganisatie aan het licht dat de Nederlandse wetgeving en beleid te kort schieten en dat als gevolg van bureaucratie elk jaar het recht van tientallen kinderen op de Nederlandse nationaliteit ontzegd. Sindsdien hebben allerlei Nederlandse en internationale instanties, waaronder het Kinderrechtencomité van de Verenigde Naties, zich uitgesproken over de noodzaak hier iets aan te doen. Naar schatting is het aantal staatlozen in Nederland de laatste jaren verzesvoudigd en ondertussen verblijven hier 12.000 staatlozen. Daarmee is het problematiek van kinderstaatloosheid in Nederland ook in urgentie gestegen.

Vijf jaar geleden heeft de regering in reactie op een kritisch rapport van de Nederlandse Advies Commissie Vreemdelingen Zaken en rondom een internationale conferentie in Nederland over het onderwerp beloofd actie te ondernemen om de obstakels op te lossen. In 2016 werd een conceptwetsvoorstel online gepubliceerd dat onder andere zou moeten helpen om het recht op nationaliteit van staatloze kinderen die hier geboren worden zeker te stellen. Maar daarop zijn veel kritische reacties gekomen vanuit maatschappelijke organisaties omdat het ontoereikend zou zijn en het wetsvoorstel is nog niet in behandeling genomen. Vandaag wachten staatloze kinderen in Nederland nog steeds op de voorgenomen

oplossingen en elk jaar komen daar kinderen bij. In juni 2019 vindt in den Haag opnieuw een mondiale conferentie plaats over staatloosheid – een belangrijk moment om weer stil te staan bij de situatie in Nederland en de nodige oplossingen opnieuw te verkennen.

Het begint bij begrip voor de situatie waar deze kinderen in zitten en inzicht in de problematiek die zij ervaren rond realisatie van nationaliteit. Om het probleem zichtbaar en bespreekbaar te maken, en het voor iedereen mogelijk te maken om zich in te leven in de positie van een kind zonder nationaliteit heeft het Institute het kinderboek: 'Het Meisje Dat Haar Land Verloor' ontwikkeld. Het boek is inmiddels uitgebracht in het Nederlands, Engels, Frans en Spaans en wordt ingezet als hulpmiddel om kinderen in gesprek te brengen over onderwerpen als nationaliteit en staatloosheid.

Op woensdag 20 februari geeft professor Internationale Mensenrechten en lid van het College voor de Rechten van de Mens Nicola Jägers aan de Kinderuniversiteit in Tilburg voor honderden kinderen een speciaal college over staatloosheid. Daar wordt ook het kinderboekje aangeboden aan Laurien Koster, voorzitter van het Kinderrechtencollectief Nederland. Dezelfde dag wordt het boekje naar alle Tweede Kamerleden, ministers, burgemeesters van de 40 grootste gemeenten, kinderrechtenorganisaties en andere betrokken NGO's gestuurd. Het Institute roept hen op zich in de problematiek te verdiepen, het bespreekbaar te maken en zich in te zetten voor een oplossing.

Noot voor de redactie:

- Het boekje is [hier](#) te vinden en informatie over de Kinderuniversiteit [hier](#).
- Voor vragen of aanmelding voor het college kunt u contact opnemen met Ileen Verbeek (ISI) via Ileen.Verbeek@institutesi.org
- Het [Institute on Statelessness and Inclusion](#) is een in Nederland gevestigde non-profit organisatie die wereldwijd actief is om het recht op nationaliteit voor iedereen te realiseren. Een van de speerpunten van het Institute is opkomen voor het recht van ieder kind op een nationaliteit. De publicatie van het boekje en het college aan de Kinderuniversiteit zijn onderdeel van een aantal events in aanloop naar de [World Conference on Statelessness and Inclusion](#) die plaats zal vinden in Den Haag van 26-29 juni 2019.